

КАМАРА НА ИНЖЕНЕРИТЕ В ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРОЕКТИРАНЕ
1164 София, бул. "Христо Смирненски" N1; тел: 02/969 20 73;
Факс 02/969 20 70; www.kiip.bg; e-mail: kiip@mail.bg;

Изх.№ КИИП-ЦУ- 035/14.02.2024 г.

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Относно: Обществено обсъждане на проект на Наредба № 6 от ...2024 г. за
присъединяване на обекти към електрическите мрежи
Към Ваш вх. № Е-04-113-1/07.02.2024 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Във връзка с обществено обсъждане на проект на Наредба № 6 от ...2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи, приложено Ви изпращам становище, обобщено от специалистите на Национална професионална секция "Електротехника, автоматика и съобщителна техника" (НПС ЕАСТ) към Камара на инженерите в инвестиционното проектиране (КИИП).

Това становище е допълнение на становището на НПС ЕАСТ, изпратено с писмо изх. № КИИП ЦУ-021/05.02.2024 г.

Не възразяваме за съдействие при окончателната редакция и особено в раздела "ПЗР".

С уважение,

ИНЖ. МАРИН ГЕРГОВ

Председател на УС на КИИП

**До Комисията за енергийно и водно регулиране и
Вносителите на проект на Наредба № 6 от ...2024 г. за
присъединяване на обекти към електрическите мрежи.**

Относно забележки към проект на Наредба № 6 от ...2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи на Министерство на енергетиката за устройство на ел. уредби и електропроводните линии

ПРОБЛЕМ 1: В чл. 2, ал. 5 се предлага следният текст:

(5) Предварителният договор за присъединяване се сключва преди изготвянето на инвестиционния проект за изграждане или преустройство на присъединявания обект.

КОМЕНТАР 1: Така формулиран, членът забранява на когото и да е било да изготвя проекти, без писменото съгласие на дадено ЕРП. Никой не може да си упражни правото да си изготви проект, когато той сметне за необходимо. ЕРП-тата стават еднолични господари на живота на всички българи. Това е противоконституционно ограничаване на права и свободи на гражданите. Вижте чл.6, ал.2, чл.26, ал.1, чл.57, ал.1 и ал.2 от Конституцията на Р България. Нека напомня, че разпоредбите на конституцията имат непосредствено действие (чл.5, ал.2) и че другите закони не могат да и противоречат (чл.5 ал.1). Абсурдно е предложението, ЕРП-тата да поставят каквито и да е било условия пред физическите и юридически лица, кой, кога, защо или по какъв начин ще си изготви инвестиционен проект. Още по-абсурдно може да е положението, при което инвеститорът изобщо не иска да има взаимоотношения с ЕРП-тата, а ще си произвежда сам ел. енергията.

ПРОБЛЕМ 2: В чл. 15, ал. 2, т.2, т.2а и т.2б се предлага следният текст:

(2) Сроковете за изготвяне и предоставяне на становище са:

2. в случаите по чл. 7, ал. 1, т. 2, т. 14, т. 16 и т. 18 за несамостоятелни съоръжения/инсталации за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност до 1 MW включително, които са изградени или се предвижда да бъдат изградени върху покривни и фасадни конструкции на присъединени към електроразпределителна/затворена електроразпределителна мрежа сгради и върху недвижими имоти към тях в урбанизирани територии, с изключение на съоръжения/инсталации по чл. 6, ал.1, т. 1 и чл. 27, ал. 5 от Закона за енергията от възобновяеми източници:

а) 20 дни от подаване на искането за съоръжения/инсталации с обща инсталирана мощност до 30 kW включително;

б) 40 дни от подаване на искането за съоръжения/инсталации с обща инсталирана мощност от 30 kW до 1 MW;

КОМЕНТАР 2: В ал. 2 са записани стойности на инсталирана мощност за присъединяване, а не мощността, която ще се отдава в мрежата. Това е абсурдно. Има проекти, в които инвеститорът изобщо не иска да продава ел. енергия или да продава много малко ел. енергия, която си произвежда той от фотоволтаици. И тук наредбата въвежда критерии, които не отчитат реално връщаната енергия в мрежата, а само един хипотетичен параметър, който няма

пряка и еднозначна връзка с производството на ел. енергия. Производството на PV енергия зависи силно от местоположението на обекта, ориентацията на PV панелите, ъгълът под който са монтирани, времето, температурата, сезона, видът и цветът на покрива и др. Кога една PV система произвежда мощност, която е равна на инсталираната? Колко време в едно денонощие една PV система произвежда мощност, която е равна на инсталираната? Каква част от произведената ел. енергия ще се ползва от обекта и няма да се връща в мрежата? А един ветрогенератор дали винаги работи на 100%, защото вятърът винаги е много силен? Или една водна турбина винаги работи на максимум, през цялата година, без значение какво е потреблението и колко е наличният воден ресурс?

За нас е абсурдно да се използва термин като „инсталирана мощност“ за ВЕИ. Вместо това следва да се използва термина „отдавана мощност“. Отдаваната енергия винаги е разлика на произведеното минус използваното от обекта. Също така може да се използва и терминът, който е въведен за ЕРП-тата – „предоставена мощност“. Терминът „предоставена мощност“ е записан в наредбата в чл.42, ал.1 както и на още други места.

В чл. 15; Чл. 56 - Не са предвидени никакви санкции или възможност на заявителя да търси някаква отговорност когато съответния мрежови оператор не спазва посочените срокове на услугата която е поискал.

Всъщност в целия Проект на наредба 6 липсва равнопоставеността между взаимоотношенията на съответния мрежови оператор и потребител/производител. Наредба описва процедурите по които се сключват договори за присъединяване на потребители и производители на електрическа енергия но всъщност посочва рамката по която Мрежовите оператори да следват стъпките а от друга страна клиентите, които искат да се присъединят са абсолютно задължени да спазват всички описани срокове.

МОТИВИ: Ако при изтичане на сроковете за издаване на становище за присъединяване, издаване на предварителен или окончателен договор или за съгласуване на проекти, заявителя на услугата просто изчаква да му дойде времето и това по никакъв начин не се отразява на оператора на мрежови услуги. Няма финансови санкции или друг вид рестрикция при неспазване на предвидените в Наредбата срокове.

Ако при някаква причина заявителят, потребители или производител, не подаде в срок съответното искане за предварителен договор или искане за окончателен договор то процедурата по присъединяване започва отначало със всички възможни такси и срокове. Много пъти това довежда до големи финансови щети свързани с доставка на оборудване, изплащане на банкови заеми и пропуснати ползи.

ПРОБЛЕМ 3: В чл. 30, ал. 3 се предлага следният текст:

(3) В случаите, когато към нов или към съществуващ обект за потребление се предвижда изграждане или увеличение на общата инсталирана мощност на самостоятелно съоръжение/инсталация за производство и/или за съхранение на електрическа енергия, които не се въвеждат в експлоатация съгласно Закона за устройство на територията, за присъединяването или

за промяна в присъединяването на обекта за потребление към електрическата мрежа се изпълняват и следните условия:

КОМЕНТАР 3: Проблемът е идентичен с този в ПРОБЛЕМ 2. Затова и този коментар е идентичен с Коментар 2. Отново е записан терминът „инсталирана мощност”, вместо „отдавана мощност” в мрежата или „предоставена мощност”. Инвеститорът може да увеличи производството си само за собствени нужди или да не увеличи отдаваната ел. енергия в мрежата. Наредбата изобщо не се интересува от количеството на отдаваната ел. енергия в мрежата, а само от това дали някой не е инсталирал или добавил нещо, без да се знае как ще бъде използвано то.

ПРОБЛЕМ 4: В чл. 56, ал. 1, т.1 се предлага следният текст:

Чл. 56. (1) Сроковете за изготвяне и предоставяне на становище по чл. 55, ал. 1 са:

1. за обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност до 1 MW включително, които се предвижда да бъдат изградени върху покривни и фасадни конструкции на присъединени към електроразпределителна/затворена електроразпределителна мрежа сгради и върху недвижими имоти към тях в урбанизирани територии:

а) 15 дни от подаване на искането в случаите по чл. 27, ал. 5 от Закона за енергията от възобновяеми източници;

б) 20 дни от подаване на искането за обекти с обща инсталирана мощност до 30 kW включително, с изключение на обектите по буква „а“;

в) 40 дни от подаване на искането за обекти с обща инсталирана мощност от 30 kW до 1 2. за обекти за производство по чл. 26а, ал. 2 от Закона за енергията от възобновяеми източници – един месец от подаване на искането;

КОМЕНТАР 4: Проблемът е напълно идентичен с този в ПРОБЛЕМ 2. Затова и този коментар трябва да е идентичен с Коментар 2. Отново е записан терминът „инсталирана мощност”, вместо „отдавана мощност” в мрежата или „предоставена мощност”.

ЕДИН КОМЕНТАР ЗА РАЗМИСЪЛ

В чл. 4. ал. 1 на наредбата е предложен следният текст:

„Когато към нов или към съществуващ обект се предвижда изграждане/поставяне на съоръжение/инсталация за потребление и/или производство и/или съхранение на електрическа енергия, то е или става част от присъединяващия се/съществуващия обект, като при присъединяването на обекта или при промяната на присъединяването, в т.ч. и на присъединителните съоръжения, на обекта не се изграждат отделни присъединителни съоръжения и не се монтира допълнително средство за търговско измерване, освен ако в друг нормативен или административен акт е предвидено отделно измерване.”

От този текст за нас става ясно, че за новоизградените мощности за производство на ел. енергия *не се изграждат отделни присъединителни съоръжения и не се монтира допълнително средство за търговско измерване*. Това за нас означава, че електромерът винаги трябва да е само един. Ако електромерът е съществуващ и не мери двупосочно, значи следва да се подмени, защото наредбата не допуска поставянето на втори електромер.

За нас това е добро и правилно, но дали някое ЕРП отново няма да намери под вола тела и да иска отново втори електромер и нови кабели, защото има съществуващ електромер, който мери само потреблението, но не и производството? За нас е правилно да има един електромер, който мери всичко.

Предложения за промяна:

Чл.12; Чл. 55

Да се добави нова точка 15. върху извадка от кадастралната карта и да се предоставя в графичен вид информация за мястото на търговското измерване (електромерно табло) като точка на присъединяване като граница на собственост между мрежови оператор и потребител/производител.

МОТИВИ: Към този момент в становищата за присъединяване са описани само текстово мястото на монтаж на ново електромерно табло но това в много от случаите не е достатъчно. При присъединяване на консуматори с малка мощност се посочва номера на стълба и извода но в много от случаите стълбовете са стари и маркировката липсва. Друг проблем е когато се посочи в становището примерно, че електромерното табло ще се монтира на южната имотна граница а имота има 100м. лице на южна имотна граница и по този начин няма конкретика. Това създава големи проблеми при проектиране на обекти финансирани по Евро програми.

Чл. 17 нов (6) : Лицата по (1) могат да заявят до съответния Мрежови оператор, че желаят в предварителния договор да бъде посочена сумата за присъединяване, както и авансово плащане на разходите свързани с проектиране на съоръженията за присъединяване.

МОТИВИ: Тъй като договорите за присъединяване се сключват след издадено разрешение за строеж на съответния обект и след заплащане от страна на клиента пълната такса по договор тогава се започва проектиране на съоръжения за присъединяване. Този процес отнема много време и може да бъде компенсиран когато клиента заплати на съответния Мрежови оператор авансово сумата за проектиране и този процес започне по-рано. В тази такса трябва да се включат и различните административни такси които дружеството прави при самото проектиране. След подписване на окончателен договор и плати остатъка от сумата за присъединяване мрежовия оператор ще започне изграждане на съоръженията. Тази услуга да бъде като опция при поискване на предварителния договор.

Чл. 19. (3) Мрежовият оператор разглежда представените проекти за съответствието им с изискванията на действащите технически правила и нормативи за тяхното проектиране и

издаденото становище или сключения предварителен договор и уведомява заявителя в срок от 10 работни дни от получаването им за съгласуването им или в същия срок ги връща на заявителя с констатираните забележки.

Текста: „съответствието им с изискванията на действащите технически правила и нормативи за тяхното проектиране“ **трябва да отпадне.**

МОТИВИ: Получава се дублиране на функциите с тези на надзорните фирми, които по закон имат правото и задълженията да оценяват инвестиционните проекти за съответствието им с действащите норми за проектиране. Тези фирми подлежат на периодична акредитация с доказване на професионалния опит на лицата участващи в процеса на оценяване на инвестиционните проекти. Регистъра на тези фирми и лица е публичен и може да се провери от всеки.

При извършване на тази дейност от Разпределителните дружества, служителите изпълняващи тази дейност не подлежат на никакъв професионален контрол и много пъти са без необходимия опит и знания.

Не без значение е факта, че инвеститорите ще заплащат такса съгласуване на проектите към разпределителното дружество което ще го съгласува за съответствие със необходимите норми за проектирани и втори път ще заплатят такса за оценка на проектите към надзорна фирма преди проекта да се внесе в Общинска администрация за издаване на разрешение за строеж.

Не сме съгласни, операторите да одобряват инвестиционни проекти във фаза технически или работен проект за присъединяваните обекти, защото това ще отмени възможността, която ЗУТ дава за издаване на разрешение за строеж на основание идеен проект, което съществува дори и в предложенията за промени на ЗУТ, обявени до момента, отпадат всички възможности за обжалване на решения на операторите на мрежи пред КЕВР

Това становище е съставено от специалистите на Национална професионална секция "Електротехника, автоматика и съобщителна техника" (НПС "ЕАСТ") на Камара на инженерите в инвестиционното проектиране (КИИП).

Председател на НПС "ЕАСТ" на КИИП:

доц. д-р инж. Красимир Велинов